

W europejskiej burzy trzydziestoletniej wojny

1. Przypomnij okoliczności wybuchu i przebieg wojny trzydziestoletniej, ze szczególnym uwzględnieniem podziału jej przebiegu. Podaj trzy przyczyny i trzy skutki wojny 30-letniej.

2. Na podstawie posiadanych wiadomości rozstrzygnij, czy podane stwierdzenia są prawdziwe (P) bądź fałszywe (F).

1. Szwecja nie uczestniczyła w wojnie trzydziestoletniej.
2. Za początek wojny trzydziestoletniej uważa się tzw. „defenestrację praską”.
3. Śląsk nie był terenem operacji wojskowych podczas wojny trzydziestoletniej.
4. W bitwie pod Białą Górą (8 XI 1620 r.) wojska Habsburgów rozbiły armię czeską.
5. Habsburgowie zajęli księstwo cieszyńskie, jako jedną ze zdobyczy w wojnie trzydziestoletniej.

3. Przeczytaj tekst a następnie wypisz w kolejności (wraz z datami panowania) Piastów rządzących Księstwem Cieszyńskim podczas wojny trzydziestoletniej.

„Rządy w księstwie przypadły jego synowi Adamowi Waclawowi (osobiście od 1595 r.), po którym w 1617 r. panował syn Fryderyk Wilhelm. Z jego śmiercią w 1625 r. wygasła męska linia cieszyńskich Piastów. Ostatnia piastowska księżna cieszyńska, siostra Fryderyka Wilhelma, Elżbieta Lukrecja, zmarła w 1653 r. (...) W 1653 r. księstwo cieszyńskie jako obumarłe lenno Korony Czeskiej przypadło Habsburgom, królom Czech od 1525 r.”

Źródło: D. Gawrecki, *Granice i zmiany przynależności Śląska Cieszyńskiego do 1918 r.*, [w:] *Śląsk Cieszyński. Granice - przynależność - tożsamość*, red. J. Spyra, Cieszyn 2008, s. 19.

W europejskiej burzy trzydziestoletniej wojny

4. Zapoznaj się z tekstem, a następnie odpowiedz na pytania.

„Księstwo cieszyńskie, którym władał katolicki dynasta, Szwedzi traktowali jako łup wojenny, zupełnie nie biorąc pod uwagę, że znaczna część mieszkańców wyznawała luteranizm. Grabieże nie ograniczały się do Cieszyna, dotknęły również pozostałe miejscowości księstwa. (...) Grabieże, kontrybucje, rabunki, zniszczenia i gwałty szwedzkie spowodowały, że sporo mieszkańców księstwa ukrywało się w lasach i górach albo uciekło do Królestwa Polskiego. (...) W ciągu sześciu miesięcy okupacji Cieszyna przez wojska szwedzkie powtarzały się stale żądania wydania kolejnych kwot pieniędzy i cennych przedmiotów, formułowanie zarówno przez oficerów, jak i niższej rangi żołnierzy. Na koszt miasta okupanci prowadzili prace ziemne, budowali palisady i remontowali fortyfikacje. Bardzo kosztowne było wyżywienie żołnierzy, a zwłaszcza oficerów. Miasto finansowało wszystkie potrzeby Szwedów z funduszy rady miejskiej i obywateli miasta.”

Źródło: *Dzieje Cieszyna od pradziejów do czasów współczesnych*, T. 2, red. I. Panic, Cieszyn 2010, s. 15-16.

1. Czy wyznanie mieszkańców zajmowanych terenów miało znaczenie dla postępowania żołnierzy armii walczących podczas wojny trzydziestoletniej? Uzasadnij swoją odpowiedź.
2. Czy podczas wojny trzydziestoletniej dla ludności cywilnej najbardziej dokuczliwe i niszczycielskie były walki toczone przez wrogie armie? Uzasadnij swoją odpowiedź.
- 3*. (zadanie dodatkowe!) W pamięci protestantów cieszyńskich funkcjonuje motyw ucieczki w okoliczne lasy i góry, jako formy obrony przed represjami katolickimi. Jak sądzisz, jakie – oprócz represji katolickich – mogły być przyczyny tych ucieczek?

W europejskiej burzy trzydziestoletniej wojny

5. Zamieszczona poniżej reprodukcja przedstawia widok zajętego przez Szwedów zamku w Cieszynie podczas oblężenia przez wojska habsburskie wiosną 1646 r. Po przeanalizowaniu reprodukcji opisz różnice pomiędzy ówczesnym a dzisiejszym stanem zamku. Pamiętaj, że reprodukcja przedstawia widok zamku od strony rzeki Olzy.

Źródło: J. Spyra, *Szlak książąt cieszyńskich. Piastowie*, Cieszyn 2007, s. 17.

W europejskiej burzy trzydziestoletniej wojny

6. Na podstawie poniższej ilustracji:

1. Wyjaśnij pojęcie defenestracja.
2. Podaj przyczyny i skutki II defenestracji praskiej.
3. Poszukaj w internecie innych ilustracji tego wydarzenia i zastanów się, dlaczego tak wielu autorów sięgało po ten temat.
4. Dlaczego doszło do I defenestracji praskiej?

II defenestracja praska (1618) - rycina z *Theatrum Europaeum*, http://pl.wikipedia.org/wiki/Defenestracja_praska